

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik och lärande

1GN201 UVK-kurs: OSB I - Perspektiv på läraruppdraget och skolan i samhället - grundlärare förskoleklass och grundskola åk 1-3, 7,5 högskolepoäng

Perspectives on the Teacher Assignment and the School and Society - Pre-school Class and Compulsory School Year 1-3, 7.5 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2012-03-28

Senast reviderad 2016-06-09 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Revidering av litteratur

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2016

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a / 2b / 2c, Naturkunskap 1b / 1a1+1a2, Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2 eller Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6B/A.6b).

Mål

Kursen syftar till att utveckla kunskap om skolväsendets historia, värdegrund och samhällsliga villkor samt kompetens för läraryrkets uppdrag inom förskoleklass och grundskolans åk 1-3.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för vad uppdraget att arbeta som grundlärare i förskoleklass och grundskolans åk 1-3 innebär och diskutera detta i förhållande till gällande styrdokument
- beskriva hur det framväxande utbildningssystemet har samspelat och samspelar med lärarprofessionens utveckling, läraruppdragets förändringar och skolan som arbetsplats
- översiktligt redogöra för det svenska utbildnings- och skolväsendets organisation och uppdrag ur ett historiskt och samtida perspektiv med avseende på föränderliga samhällsliga villkor
- förklara och förhålla sig till frågor om demokrati och till utbildningsväsendets demokrati- och värdegrundsuppdrag inklusive hållbar utveckling, samt hur dessa uppdrag kan komma till uttryck i arbetet i förskoleklass och grundskolans åk 1-3

- utifrån didaktiska perspektiv reflektera över skolans verksamhet och uppdraget som grundlärare med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans åk 1-3
- tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt som grund för lärarutbildning och ett professionellt yrkesutövande
- visa förmåga till kommunikativ kompetens i lyssnande, talande och skrivande till stöd för eget lärande och utvecklande av yrkeskunskaper
- beskriva hur mångkulturella skolsammanhang har samspelat med grundläraryrkets uppdrag och komplexitet i ett historiskt perspektiv

Innehåll

Kursen handlar om vad det innebär att arbeta som grundlärare i förskoleklass och grundskolans åk 1-3. Utifrån begreppen demokrati, värdegrund och kunskap beskrivs lärarens uppdrag och yrkesroll samt skolans roll i samhället. Kursen behandlar även hur de institutionella sammanhangen, såsom traditioner, rutiner, lagar och internationella överenskommelser, har påverkat och påverkar skolans organisation och den vardagliga skolverksamheten. Begrepp knutna till skolans demokratifostransuppdrag, såsom värdegrund, mänskliga rättigheter, jämställdhet, mångfald och hållbar utveckling diskuteras och relateras till verksamheten i förskoleklass och grundskolans åk 1-3. Kursen behandlar skolväsendets tillkomst och utveckling i relation till relevanta samhällsförändringar. Dagens skola och lärarroll belyses därmed utifrån ett historiskt perspektiv där skolans dubbla roll som utbildare och fostrare av samhällsmedborgare beskrivs och problematiseras. I kursen introduceras begreppet didaktik och exemplifieras genom hur skolans demokratuppdrag kan förverkligas i undervisningen i förskoleklass och grundskolans åk 1-3 vilket lägger grunden för de studerandes förståelse för skolans samhällsuppdrag.

Professionsbas och professionell progression

Kursen introducerar förskoleklassen och grundskolan som arbetsplats och samhällelig institution. Här läggs en grund för ett professionellt förhållningssätt där sociala relationer och kommunikativ kompetens i tal och skrift utvecklar kunskaper som stärker studentens professionella förmåga att handla och reflektera på adekvat sätt i relation till barns/elevs lärande. Kursen ska förbereda för kommande VFU-period och de mål som finns formulerade i denna.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Kursen introducerar vetenskapligt förhållningssätt som centralt för studier inom högre utbildning och för professionellt yrkesutövande. I samband med redovisningar tränas att sakligt och korrekt kunna använda vetenskapliga källor och att kritiskt granska och kommentera dessa.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppuppgifter.

Undervisningsformerna stödjer såväl utvecklandet av en professionell kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens där studenterna genom beskrivningar, framställningar och kritiska frågor ges beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Studenternas kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom tre skriftliga redovisningar - två inlämningsuppgifter samt en salstentamen. Studenterna examineras även i muntliga redovisningar som till vissa delar genomförs med stöd av digitala verktyg.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. För kursbetyget Väl godkänd ska minst 5/5 ha varit godkända.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och skriftligt under kursens gång. Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering. Kursvärderingen sammanställs och arkiveras av institutionen. Resultatet återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Ackesjö, Helena (2014). *Barns övergångar till och från förskoleklass*. (Kap 2-3)

Växjö: Linneaus University Press (pdf-fil).

Alexandersson, Mikael (2011). Att göra skillnad. I *Pedagogiska magasinet*, nr 2, 2011. Skickliga lärare. (pdf-fil).

Ask, Sofia (2011). *Hållbara texter: grunder för formellt skrivande*. Stockholm: Liber, (96 s). ISBN: 978-91-47-10428-4.

Broady, Donald (2007). *Den dolda läroplanen*. Göteborg: Krut: kritisk utbildningstidskrift, 03475409; 127 (3/2007) (s 5-33). (pdf-fil).

Dahlstedt, Magnus (2014). Så fostras en medborgare. I *Pedagogiska magasinet*, nr 1, 2014 TEMA: vad ska vi med skolan till? (4 s) (pdf-fil)

Dimenäs, Jörgen (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber. Kap 1 och 8 (ca 20 s).

Elenius, Lars (2014). "Ett nationellt metasystem för utbildning och fostran i Tornedalen." i *Nordic Journal of Educational History* Vol. 1, no. 2. (pdf-fil).

Jensen, Mikael (2012). *Kommunikation i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur Kap 1, 4, 5, 12, 13 (38 s)

Lindensjö, Bo (1999). "Demokrati" i *Demokrati och medborgarskap*. Demokratiutredningens forskarvolym II. SOU 1999:77. Stockholm: Fakta info direkt (s 11-34). (pdf-fil).

Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars Åke (senaste upplagan). *Undervisning i teori och praktik – en introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo förlag. (s 5-53).

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red), (Senaste upplagan) *Lärande, Skola, Bildning - grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (kap 1-4, 19-20).

Myndigheten för skolutveckling (2005). *Lärande om hållbar utveckling*. Stockholm: Liber, (21 s). Kan hämtas från www.skolverket.se

Olivestam, Carl E. & Thorsén, Håkan (senaste upplagan). *Värdegrund i förskola och skola. Om värdegrund, yrkesidentitet och praktik*. Stockholm: Remus förlag. (s 5-108)

Sandén, Bengt (2005). Skolan, barnen och samhället – i ett historiskt perspektiv . I Kobran, nallen och majjen. Tradition och förnyelse i svensk skola och skolforskning. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (16 s). (pdf-fil).

Aktuella styrdokument för förskoleklassen och den obligatoriska skolan (se www.skolverket.se).

Ytterligare texter kan tillkomma i samråd med undervisande lärare.